

*Europees Verdrag betreffende sociale en medische
bijstand met bijbehorend Protocol nopens de vluchtelingen,
op 11 December 1953 te Parijs tussen de Leden
van de Raad van Europa gesloten*

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

's-Gravenhage, 3 Mei 1955.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 6 Mei 1955.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak
van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan
door of namens de Kamer of door ten minste twintig
leden der Kamer te kennen worden gegeven op uiterlijk
5 Juni 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en
onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet heb-
ben wij de eer U Hoogedelgestrengte hiernevens over te leggen
de Engelse en de Franse tekst, alsmede de vertaling in het
Nederlands, van het op 11 December 1953 te Parijs tussen de
Leden van de Raad van Europa gesloten Europees Verdrag
betreffende sociale en medische bijstand, met bijbehorend
Protocol nopens de vluchtelingen (*Trb.* 1954, 100 en 200).¹⁾

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toe-
lichtende nota bij genoemd Verdrag en Protocol.

Het is de bedoeling, dat het Verdrag en het Protocol, voor
wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts zullen
gelden voor Nederland.

*De Minister
zonder Portefeuille,*

J. LUNS.

*De Minister
van Buitenlandse Zaken,*

J. W. BEYEN.

Toelichtende Nota

Voorgeschiedenis

Op voorstel van haar Commissie voor Sociale Vraagstukken
aanvaardde de Raadgevende Vergadering van de Raad van
Europa op 6 September 1949 een Aanbeveling, waarin aan de
Leden-Staten werd verzocht zich bij de voorbereiding van een
multilateraal verdrag betreffende de gelijkheid van behandeling
van elkanders onderdanen ter zake van de sociale zekerheid
te laten leiden door de reeds getroffen maatregelen op grond
van bilaterale of regionale verdragen.

Nadat het Comité van Ministers naar aanleiding van deze
Aanbeveling een deskundigencommissie had ingesteld ter be-
studering van het multilateraal Verdrag betreffende sociale
zekerheid van de Organisatie der Vijf Mogendheden (de Orga-
nisatie van het Brussels Verdrag), dat op 7 November 1949
te Parijs werd ondertekend door de vijf Staten-Leden (t.w.
Nederland, België, Frankrijk, Luxemburg en het Verenigd
Koninkrijk), besloot het comité op raad van de deskundigen-
commissie tot instelling van een tweede deskundigencommissie.

Deze tweede deskundigencommissie kreeg tot taak om na
te gaan hoe het multilateraal Verdrag betreffende sociale en
medische bijstand van de Organisatie der Vijf Mogendheden,
eveneens op 7 November 1949 te Parijs door de vijf Staten-
Leden ondertekend, zou kunnen worden aangepast aan de
denkbeelden van de Raad van Europa. Het resultaat van de
werkzaamheden dezer commissie was het onderhavige verdrag
betreffende sociale en medische bijstand.

Het stemt tot verheugenis, dat het hierboven reeds vermelde
Verdrag betreffende sociale en medische bijstand van de Orga-
nisatie der Vijf Mogendheden een aansporing is geweest voor
de Landen van de Raad van Europa, om naar analogie daar-
van dit Verdrag te sluiten, waardoor de werkingssfeer ten zeerste
wordt verruimd. Het eerstgenoemde Verdrag, dat daarnaast
een Aanvullend Accoord heeft, is geheel in het Europees Ver-
drag verwerkt.

Hoewel alle pogingen zijn aangewend om het gehele Verdrag
met eenparigheid van stemmen tot stand te brengen, is dit niet

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

in alle opzichten mogen gelukken. De Bondsrepubliek Duitsland, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk hebben gemeend op grond van hun bijzondere omstandigheden enkele voorbehouden te moeten maken, welke zijn opgesomd in Bijlage II. Het is aan te nemen, dat deze voorbehouden aan de geest van het onderhavige Verdrag geen afbreuk zullen doen.

Het is juist deze geest, welke uit het Europees Verdrag spreekt, die tot grote voldoening aanleiding geeft. Er spreekt uit een duidelijke neiging naar saamhorigheid en zich verantwoordelijk voelen voor anderen, niet alleen voor eigen onderdanen, maar ook voor de onderdanen van de aangesloten landen. Dit blijkt niet alleen uit een streven naar gelijke behandeling, maar ook naar een poging om, mochten er zich eens moeilijkheden voordoen, deze op eenvoudige wijze tot een oplossing te brengen.

Overeenkomstig de Nederlandse Armenwet, die geen onderscheid maakt tussen Nederlanders en vreemdelingen, worden op dezelfde voet als aan de eigen onderdanen aan de behoeftigen uit bedoelde landen de noodzakelijke ondersteuning en de eventueel vereiste geneeskundige (zowel lichamelijke als geestelijke) verzorging verschaft. Het Verdrag legt dan ook aan de plaatselijke armbesturen noch andere, noch meer kosten op dan reeds ingevolge de praktijk van de Armenwet op hen drukken. Er moge hierbij aan herinnerd worden, dat het Ministerie van Maatschappelijk Werk, ten einde te voorkomen, dat vreemdelingen achtergesteld zouden worden bij eigen onderdanen, aan de gemeenten een subsidie geeft van 75 pct. in de kosten van ondersteuning, ten behoeve van vreemdelingen gemaakt, en wel voor onbepaalde tijd. Naast de kosten, welke het zich bij zijn ruime opvatting voor armlastige vreemdelingen getroost, moet Nederland nog belangrijke uitgaven doen voor de ondersteuning van zijn onderdanen in vreemde landen.

De ondergetekenden zouden niet gaarne zien, dat Nederland ten aanzien van de armlastige vreemdelingen, onderdanen van een der aangesloten landen, zijn ruime standpunt zou verlaten, doch menen, dat het redelijk is, dat dan ook deze Mogendheden ten aanzien van behoeftige Nederlanders een zelfde standpunt innemen.

Ten einde de aanspraken van vluchtelingen en daarmede gelijk te stellen personen te regelen, is een Additioneel Protocol gesloten, dat een aanvulling op deze conventie vormt.

Inhoud

Het kernpunt van het onderhavige Verdrag is, dat onderdanen van een der Staten-Leden van de Raad van Europa, die rechtmatig verblijf houden op het grondgebied van een ander der Staten-Leden, recht hebben op dezelfde maatschappelijke en medische (zowel geestelijke als lichamelijke) hulp als de eigen onderdanen van dat andere Lid. Repatriëring alleen op grond van armlastigheid of omdat de kosten van ondersteuning zeer langdurig en hoog dreigen te worden, zal niet meer mogelijk zijn, behoudens in zeer beperkte omvang, als het verblijf van de te ondersteunen persoon nog maar betrekkelijk kort geduurd heeft. Ook in dit geval echter verplichten de aangesloten landen zich om hierbij met de uiterste gematigdheid op te treden en geen repatriëring te doen plaats vinden, als deze ten aanzien van de betrokken persoon een kennelijke hardheid zou zijn.

Na bovenstaande uiteenzetting nopens de algemene strekking en inhoud van het Verdrag behoeven de afzonderlijke artikelen slechts weinig toelichting.

De artikelen 1, 2 en 3 houden de algemene grondslag en doelstelling in. Reeds thans is een overzicht aanwezig van de bestaande regelingen in de aangesloten landen. Wijzigingen in deze regelingen zullen ter kennis van de aangeslotenen worden gebracht, waardoor tevens nuttig en leerzaam studiemateriaal ter hand kan worden genomen.

Artikel 4 bepaalt uitdrukkelijk, dat de kosten van ondersteuning zullen komen ten laste van het land, dat de bijstand verleent.

Artikel 5 behandelt o.m. het verhaal op onderhoudsplichtige familieleden. Dit verhaal strekt zich niet verder uit dan voor zover dit in de landen, waar deze familieleden verblijven, voor hen geregeld is en geschiedt ten hoogste naar de daar geldende normen van verhaal.

De artikelen 6, 7, 8, 9 en 10 handelen over de repatriëring van behoeftige vreemdelingen naar het land van herkomst. Het mag bekend verondersteld worden, dat de beslissing en de verantwoordelijkheid voor repatriëring uitsluitend om reden van armlastigheid uiteindelijk bij de Minister van Justitie berusten. Deze wint het advies in van zijn ambtgenoot van Maatschappelijk Werk en beslist overeenkomstig dit advies. Aan de sociale factoren wordt bij het onderzoek van desbetreffende gevallen door het Ministerie van Maatschappelijk Werk bijzondere aandacht besteed. In het bijzonder wordt er mede rekening gehouden of repatriëring een klaarblijkelijke hardheid zou betekenen; in het laatste geval blijft zij achterwege. Andere factoren kunnen ook meespreken, o.a. of het betrokken gezin nog inkomsten heeft, welke in het land van herkomst zouden wegvallen, en of betrokkene nog de taal van het land van herkomst kent.

Het recht tot repatriëring om andere redenen dan om armlastigheid alleen wordt door het onderhavige Verdrag niet aangetaast.

De artikelen 11, 12, 13 en 14 handelen over het verblijf, in hoeverre dit als rechtmatig moet worden beschouwd, hoe de duur hiervan kan worden berekend en hoe gerekend kan worden bij onderbreking hiervan.

De artikelen 15 tot en met 24 bevatten de slotbepalingen, welke regelen het in werking treden van het Verdrag, het beëindigen hiervan en het beslechten van uit het Verdrag voortkomende geschillen. Ook is hierin bepaald, dat het Comité van Ministers van de Raad van Europa elke Staat, die geen lid van de Raad is, kan uitnodigen om tot dit Verdrag toe te treden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,
A. A. VAN RHIJN.

De Minister van Maatschappelijk Werk,
F. J. VAN THIEL.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,
J. LUNS.